

PÉTER JÁNOS
Nevetés

Mártika tanító néni bejön, mindenki elhallgat, felállunk, a két hetes közül Sebestyén Kati jelent, el kell mondani azt is, hogy mennyi volt reggel hatkor a hőmérséklet, ha a hetes nem hallgatta a Kossuth Rádió híreit, vagy elfelejtette megnézni otthon egy hőmérőn, akkor Mártika tanító néni kihúzást ad a magatartás kártyán délelőttre.

Mártika tanító nénit Popovics Bélánének hívják, de Mártika tanító néninek kell szólítani, és minden nyáron kell neki képeslapot küldeni, hogy Kedves Mártika tanító néni, szeretettel küldöm üdvözlőmet a Balatonról, vagy Egerből, vagy Mátraszentlászlóról, eddig Egerrel jártam a legjobban, az a legrövidebb, és anyu nem engedi, hogy spóroljak, pedig kihagyhatnám a Kedvest, mert ő egyáltalán nem kedves, meg a szeretettelt is, mert az sem igaz, és Imre atya azt mondta, hogy ne hazudjunk, de anyu azt mondta, hogy amíg alkudozom, addig már rég megírtam volna, írjam meg gyorsan, és akkor mehetek fára mászni a többiekkel én is.

Kati jelenti, hogy az osztály olvasásórára 26 fővel megjelent, hiányzik Kiss Zsolt és Balogh Katalin, na, itt gond lesz, Mártika tanító néni ábécésorrendben kéri a hiányzókat jelentését, már húzza is a száját, és közbevág, mi az, Sebestyén, harmadikos vagy, és nem tudod az ábécét, ha apád úgy tudna buszt vezetni, ahogy te tudod az ábécét, mi lenne akkor az utasokkal, gondolatok bele, gyerekek, reggel nem tudnátok iskolába jönni, mert a buszvezető bácsi a Szabadság út helyett a vasútállomásra vinne benneteket, vagy a Tejgyárba, aki most ennyit nem akar megtanulni, hogy ábécésorrendben kell jelenteni, az milyen úttörő lesz majd, vagy pedig anyukád úgy főzne a gimnázium menzáján, ahogy te jelentesz, akkor biztos tejbegrízt ennének szegények pörkölttel, itt már mindenki nevet, csak Kati meg Fekete Zsolti nem, aki szerelmes Katiba. Mi Petivel összenézünk, ő is nevet, azt mondja, hogy az milyen finom lehet, a tejbegrízes pörkölt. Mártika tanító néni nem szereti, ha beszélünk órán, de akkora a nevetés, hogy nem hallatsz ki belőle. Peti a legjobb barátom, együtt szoktunk iskola után hazamenni, mert arra lakik, amerre én is, csak kicsit tovább kell menni, mindig sokat nevetünk, és lehet, hogy szét leszünk ültetve, mert zavar-

juk az órát, de már nem is tudja Mártika tanító néni, kit ültessen mellém, mert amikor Nagy Zsuzsit ültet mellém, hátha megjavulok, akkor a következő hónapban már Zsuzsinak is csak négyes volt a magatartása.

Mártika tanító néni kiabál, hogy kéri most már normálisan a jelentést, Katinak újra el kell mondania az elejétől, pedig még a hőmérséklet is jó volt, egyszer véletlenül azt mondta, hogy hőmérséglet, akkor azért is leszidta Mártika néni, most ez jó volt, csak a két nevet cserélte föl, elkezd újra a jelentést, majdnem sír, de befejezi, közben a kezét tördeli, vigyázzállásban kell jelenteni, Sebestyén Kati itt már könnyezik, mi már nem nevetünk, nehezen, de végigmondja, aztán engedélyt kap, és a helyére mehet, és csak ott kezd el sírni.

Mártika tanító néni azt mondja, hogy most kivételesen nem olvasásórát tartunk, egy kicsit elszomorodom, mert az olvasás még elviselhető nála, az írást ki nem állhatom, görcsöl a kezem, de akkor se tudok szépen írni, sokszor újra kell írnom a házi feladatot, megkérdeztem egyszer Horváth Erzsikét, ő Mártika tanító néni kedvence, mindig ötöst kap külalakra, hogy hogyan kell szépen írni, mert nekem nem sikerül, akkor azt mondta, hogy a figurás tollnak a hegyét csak a vonásig szabad kiengedni, akkor gyöngybetűtkkel fogok írni, erre kíváncsi voltam, hogy én gyöngybetűtkkel, anyu azt mondta, hogy az életben nem tanulsz meg szépen írni, fiam, pedig a fizikumoddal semmi esélyed, neked a fejedből kellene megélni, de te nem tanulsz rendesen, még szépen írni se tudsz, nem tudom, mi lesz veled. Azt hiszem, a fizikum az azt jelenti, hogy nem vagyok erős és ügyes, amikor volt az iskolai ügyesség-bátorságverseny, akkor engem nem vettek be a csapatba, pedig olyan érdekes feladatok voltak, labdát kellett egy tányéron egyensúlyozva vinni, meg célba dobni teniszlabdával kuglibábukra, kértem is Mártika tanító nénit, hogy én is hadd játsszak a többiekkel, de ő azt mondta, hogy az osztály kell nyerjen, nem én, legyen bennem ennyi közösségi szellem, mert velem nem lehet nyerni, én akkor teszek a legjobbat az osztályközösségnek, ha csak szurkolok.

Most osztályfőnöki órát tartunk, mondja Mártika tanító néni, ez azt jelenti, hogy valakit most meg kell szidjon, egyszer már volt osztályfőnöki óránk, felső tagozatban minden héten lesz, úgy látszik, a felsősök már annyira rosszak, hogy őket hetente meg kell szidni, nálunk csak Zsoltit, Tibit meg Lacit kellett,

amikor a farsangon bankrablónak öltöztek, és a kisdobos nyakkendővel takarták el az arcukat, úgy látszik, nekik ennyit jelent a kék nyakkendő, egy játékszer, és nem büszkén viselik, nem is tudják rendesen a kisdobosok hat pontját, szégyellhetik magukat, szerencse, hogy csak az osztály látta, nem az egész iskola, mert az milyen szégyen lenne, Gavroche, akiről olvastunk olvasásórán, az életét adta a forradalomért, Zsoltiék pedig bohóckodnak, és kicsúfolják a munkásmozgalom értékeit, csak hármas magatartást kaphatnak ebben a hónapban.

Mártika tanító néni felszólítja Gyurkovics Csabit, hogy álljon föl, mondd el, Gyurkovics, miért jöttél késve a fenyőünnepély próbájára, Csabi feláll, vigyázzban, és kezdi mondani, hogy há mee, Mártika néni rákiabál, háttal nem kezdünk mondatot, úgy kell kezdeni, hogy tanító néninek tisztelettel jelentem, tanító néninek tisztelettel jelentem, há azé késsem a próbáról, mee hittanon vótam, mindenki nevet, mert Csabi mindig parasztosan beszél, tanyán laknak, a telepi plébániához tartoznak, Mártika néni is nevet, és azt mondja, hogy úgy látszik, Csabinak nem fontos az osztály, nem fontos az iskolai fenyőünnepély sem, a versét sem tanulta meg rendesen, és inkább hittanóra járkal, mindenféle kitalált dolgokat hallgat, amíg a többiek helyette készülnek, csakhogy ennek következményei lesznek. Most álljon föl mindenki, aki hittanra jár, felállunk többen is, a Makai-ikrek, Gabi és Emese, ők reformátusok, meg Szabó Karcsi, ő is református, de a gyárvárosi templomból, meg a mi hittanos csoportunk is föláll, akik Imre atyához járunk, Katona Pali, Soós Peti, Sebestyén Kati meg én, szépen vagyunk, Sebestyén, a jelentés nem megy, de butaságokra van idő, föláll Nyárádi Kriszti is, ő év elején jött az osztályunkba, Győr mellől költöztek ide tanév elején, jó tanuló kislány, egyedül ő tudta leírni helyesen tollbamondáskor, hogy légy szíves, mindenki léccivest írt, szép kis fehér masni van a hajában, Nyárádi, rólad nem gondoltam volna, azt hittem, értelmesebb vagy, mint ezek, fölállok én is, na, rólad gondoltam, Török, egy bukfcet nem tudsz normálisan megcsinálni, meg arra is képtelen vagy, hogy tisztességesen lemásold, ami a táblán van, de bohóckodni, azt mindig tudsz. Gyerekek, hát nézzetek rá-

juk, ilyen a buta kisdobos. Gagarin elvtárs felment a világűrbe, és semmiféle istent nem talált ott, csak a csillagok vannak, a bolygók, a világűr, de se manók nincsenek, se tündérek, se istenek, se ördögök, ilyenekben már csak a babonás népek hisznek Afrikában, ugyanolyan babona ez, mint amikor fél valaki a fekete macskától vagy a péntek tizenharmadikától.

Horváth Erzsike jelentkezik, Mártika tanító néni felszólítja, Erzsike mosolyogva mondja, hogy a nagymamája is fél a fekete macskától, és mindig keresztet vet, de az apukája azt szokta rá mondani, hogy babonás vénasszony, erre sokan felnevetnek, babonás vénasszony, hát látjátok, gyerekek, a hittanosok olyanok, mint egy babonás vénasszony, pedig már arra is gondolt Mártika tanító néni, hogy megkéri a férjét, Popovics Béla bácsit, hogy majd ő kösse föl nekünk úttörőavatáson az úttörőnyakkendőt, micsoda megtiszteltetés lenne, mert Béla bécsi munkás, a fegyveres erők tagja, de hát ha ilyen babonás, buta gyerekek vannak az osztályban, akkor lehet, hogy az egészből nem lesz semmi. Pedig mi lenne, ha az emberek mind így gondolkodnának, nem dolgoznának, csak imádkoznának, próbáljátok ki, gyerekek, lesz-e abból házi feladat, ha így csináltok, összekulcsolja a kezét Mártika tanító néni, istenkém, csináld meg a házi feladatot, istenkém, menj el az iskolába helyettem, hát arra egy nagy egyest fogtok kapni, amit az istenke csinál nektek, de próbálkozni lehet, istenke, istenkeee, a két keze még mindig összekulcsolva, aztán lehajtja a fejét, és azt mondja, istenke, ammen, hát ez lustaság és babonáság, meg hát nem nevetséges ez, gyerekek, hogy harmadikos kisdobos létükre olyan babonások, mint egy vénasszony, vagy mint az őseember, aki félt a villámtól, őseember, őseember, kiabál nevetve mindenki, Mártika tanító néni nem bánja, ő is nevet, mi még mindig állunk, Kati újra sír, Kriszti könnyezik, én próbálok gyorsan pislogni, hogy ne látszódjon, hogy sírok, a kezem tördelem, az osztály nevet, Petire nézek, őseember, mondja nevetve, csapkodja a térdét, és már nem tudok elég gyorsan pislogni, sírok én is, Mártika tanító néni pedig azt mondja, hogy üljenek most már le az őseemberek, nyissa ki mindenki a könyvét az olvasmányánál, és én tudom, hogy ma egyedül fogok hazamenni.